

Sygn. akt III Cz 1805/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Roman Troll

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)w K.

przeciwko F. H.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 3 czerwca 2016 r., sygn. akt II C 624/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Cz 1805/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach uwzględnił w całości żądanie powództwa (pkt 1), nie obciążył pozwanego kosztami procesu (pkt 2) oraz nadał wyrokowi w zakresie punktu 1 rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 3). W uzasadnieniu wskazał, że bezsporne jest, iż powódka zawarła z pozwanym umowę pożyczki, a jego zadłużenie z tytułu tej umowy wynosi 4311,17 zł, jednocześnie przeciwko pozwanemu prowadzone jest postępowanie egzekucyjne o świadczenie pieniężne przez innego wierzyciela w wysokości samej należności głównej opiewającej na 24976,92 zł, natomiast pozwany utrzymuje się z renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2002 roku oraz pracuje w oparciu

o umowę zlecenia i otrzymuje dochody miesięczne w wysokości 800 zł (renta po zajęciu), albowiem zajęcie egzekucyjne obejmuje całość jego wynagrodzenia z umowy zlecenia w wysokości 1300 zł oraz 400 zł z tytułu zajęcia renty. Sąd Rejonowy wskazał również, że pozwany miał okresy, gdy był bezrobotny, a w związku z remontem mieszkania zaciągał pożyczki

i ma wierzycieli oraz prowadzone przeciwko sobie postępowania egzekucyjne, zaś w gospodarstwie domowym pozostaje wraz z żoną, która sprząta w szpitalu i zarabia 900 zł netto. Natomiast powództwo zostało przez pozwanego uznane.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Rejonowy nie obciążył pozwanego kosztami procesu pomimo wygranej powódki, gdyż względem niego prowadzone jest postępowanie egzekucyjne na kwotę wielokrotnie przekraczającą realny dochód jakim dysponuje – egzekwowana należność obejmuje ponad 30000 zł, a jego dochód w większej części zajęty został w postępowaniu egzekucyjnym. Pozwany nie ma zaś innych składników majątku i nie jest właścicielem nieruchomości, nie ma samochodów, a rentę pobiera z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Dlatego też sytuacja majątkowa,

dochodowa i zdrowotna oraz zadłużenie pozwanego sprzeciwia się obciążeniu go kosztami procesu, a ich zasądzenie pogłębiłoby jego zadłużenie i utrudniałoby proces wychodzenia przez niego z kłopotów finansowych, które miały związek także z tym, że przejściowo pozostawał bezrobotny.

Zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 tego wyroku złożyła powódka i zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 102 k.p.c. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że w rozpoznawanej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek stwarzający podstawę do odstąpienia od obciążenia pozwanego kosztami zastępstwa procesowego powódki; art. 98 § 1 – 3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających obciążenie pozwanego jako strony przegrywającej kosztami procesu, które było niezbędne dla prawidłowego wytoczenia powództwa; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic sędziowskiej oceny dowodów polegającej na dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej oceny okoliczności i dowodów uzasadniających nieobciążanie pozwanego kosztami zastępstwa procesowego powódki; § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez jego niezastosowanie w stanie faktycznym sprawy.

Przy tak postawionych zarzutach wniosła o zmianę orzeczenia w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania (pkt 2) poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania w wysokości 735,54 zł, na które składa się: 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 100 zł tytułem opłaty od pozwu, 34 zł tytułem opłat skarbowych od dwóch złożonych pełnomocnictw oraz opłata e-card - 0,54 zł, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sprawa rozpoznawana jest w postępowaniu uproszczonym.

Zasadą w toku procesu jest odpowiedzialność za jego wynik, dlatego też strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (por. art. 98 § 1 k.p.c.). W skład tych kosztów wchodzi także poniesione koszty sądowe i wydatki (art. 98 § 2 k.p.c.) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (art. 98 § 3 k.p.c.). Sąd Rejonowy zastosował wyjątek od tej zasady, o którym mowa w art. 102 k.p.c. (zasada słuszności). Zastosowanie tego przepisu dotyczyć musi szczególnie uzasadnionych wypadków i nie może być stosowane w każdej sprawie, jest to wyjątek od reguły odpowiedzialności za wynik procesu. Takie sformułowanie wprawdzie nie jest klauzulą generalną, jednak opiera się na zwrocie niedookreślonym, który może odsyłać również do argumentów natury aksjologicznej. Regulacja ta znajdzie zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach, gdy z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy, oparcie rozstrzygnięcia na zasadach ogólnych postępowania cywilnego dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione, ma ona charakter dyskrejonalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r. III CZ 75/12, opubl. LEX nr 1353220). Zasadnie także wskazuje Sąd Najwyższy, że okoliczności związane z przebiegiem sprawy takie jak charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem takie jak sytuacja majątkowa i życiowa strony mają wpływ na stosowanie art. 102 k.p.c., ale ocena czy takie wypadki rzeczywiście wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który dokonuje jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r. V CZ 124/12, opubl. LEX nr 1341727). Skuteczne zakwestionowanie orzeczenia w tym zakresie jest możliwe tylko w sytuacji oczywistego naruszenia reguł stosowania art. 102 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2012 r., sygn. akt V CZ 26/12, LEGALIS nr 544692, postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lutego 2011 r., sygn. akt II PZ 1/11, LEGALIS nr 483430).

Powódka zarzuca naruszenie reguł wynikających z art. 102 k.p.c. wskazując, że sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej proces nie może stanowić podstawy do zastosowania tego przepisu. Jednak nie zauważa, że Sąd Rejonowy stosując zasadę słuszności brał pod uwagę zarówno sytuację ekonomiczną (majątkową) pozwanego, jak

również jego sytuację zdrowotną, bo utrzymuje się on z renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (jej wysokość wynosi 1200 zł netto, ale otrzymuje ją w kwocie 800 zł po zajęciu), a dodatkowo pracuje na umowę zlecenia, ale całość dochodu w tym zakresie jest zajęta przez komornika. Sąd Rejonowy wziął pod uwagę również to, że pozwany miał okresy, gdy był bezrobotny,

a pożyczki zaciągał w związku z remontem mieszkania i ma wielu wierzycieli, a samo powództwo – w rozpoznawanej sprawie – zostało przez niego uznane. Żadnych z tych okoliczności faktycznych strona powodowa nie kwestionuje, a jedynie ogólnie zarzuca przekroczenie granic sędziowskiej oceny. Skarżąca nie wskazała jednak sprzeczności z materiałem dowodowym. Natomiast ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy mieści się w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., nie została przekroczona granica swobodnej oceny dowodów, a wnioski co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści dowodów zgromadzonych w sprawie. Równocześnie Sąd Rejonowy poddał ocenie w sposób kompleksowy i właściwy cały materiał dowodowy zebrany w sprawie, a skarżąca nie wykazała, że uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów, nie jest bowiem wystarczające samo przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy uznaje za własne.

Powyższe prowadzi do wniosku, że nie ma żadnych uzasadnionych podstaw, aby kwestionować prawidłowość zastosowania regulacji art. 102 k.p.c. Uznanie przez pozwanego roszczenia powódki w całości przy pierwszej czynności procesowej, jego sytuacja zdrowotna i majątkowa (ekonomiczna) oraz to, że nawet w pozwie strona powodowa nie powoływała się nawet na wcześniejsze wezwanie go do zapłaty stanowią okoliczności sprawy umożliwiające zastosowanie art. 102 k.p.c. Sąd dokonując oceny bierze bowiem pod uwagę okoliczności rzeczywiście występujące w konkretnej sprawie, jej całokształt oraz zasady współzycia społecznego. Stroną powodową jest zaś instytucja bankowa mająca zupełnie inną sytuację ekonomiczną niż pozwany, która nawet nie wskazuje na jakiegokolwiek kłopoty w tym zakresie. Także ta okoliczność musi więc wpływać na przyjętą ocenę w świetle zasad współzycia społecznego, oczywiście w okolicznościach konkretnej sprawy, które nie zostały zakwestionowane.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa.

Dlatego też zarzuty zażalenia są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c., zażalenie jako bezzasadne należało oddalić.

SSO Roman Troll